

§ 322

Information – Ansökan om bidrag till huvudstudie av förorenade sediment i Falkenbergs hamnbassäng. KS 2015-295

Beslut

Arbetsutskottet beslutar

- 1 Anteckna informationen om ansökan till protokollet.

Beslutsunderlag

Bidragsansökan 2016-10-18.

Sammanfattning av ärendet

En förstudie har genomförts där förekomst och utbredning av förorenade sediment i den 240 000 m² stora bassängen kartlagts. Sedimenten i hamnbassängen innehåller höga halter av det extremt giftiga ämnet TBT och även andra giftiga ämnen som PCB, tungmetaller och PAH. Spridningsriskerna till Ätråns mynning och vidare till Kattegatt bedöms preliminärt vara mycket stora. Falkenbergs kommun och Falkvarv AB har förelagts att kartlägga förorenade sediment i hamnbassängen. Kommunen och Falkvarv har genomfört kartläggning enligt föreläggande. Huvudstudien föreslås omfatta kompletterande undersökningar och utredningar främst fokuserade på TBT för att bedöma nuvarande pågående belastning, nedbrytningen i sedimenten, spridningen av föroreningar från hamnbassängens sediment till Kattegatt. Syftet med huvudstudien är att ta fram underlag för att besluta om sedimenten i bassängen skall åtgärdas, hur det i så fall ska ske och vad åtgärderna kostar. Huvudstudien kommer att genomföras i enlighet med Naturvårdsverkets kvalitetsmanual. En första ansökan skickades till Naturvårdsverket 2015, men denna bifölls inte. Bidragsansökan har nu kompletterats med en ansvarsutredning.

På grund av att sista ansökningsdag ligger nära i tid har kommunstyrelsens ordförande godkänt ansökan på delegation.

Ekonomi

Kostnaden för huvudstudien finansieras via statliga medel. Falkenbergs kommun och Falkvarv AB har bekostat alla tidigare undersökningar.

§ 323

Återrapportering av uppdrag om ytterligare reglering av Ätrans vattenflöde. KS 2016-413

Beslut

Arbetsutskottet föreslår kommunstyrelsen besluta

- 1 Inte genomföra förundersökning för att klarlägga möjligheterna att ytterligare reglera Ätrans vattenflöde.
- 2 Därmed anse uppdraget återrapporterat.
- 3 Falkenbergs kommun, tillsammans med Ätrans Vattenråd och E.ON, fortsätter arbetet för fria vandringsvägar längst Ätran.

Beslutsunderlag

Beslutsförslag 2016-10-18

Beslut om uppdrag KF 2007-08-30 § 136

Motion om ytterligare reglering av Ätrans vattenflöde

Sammanfattning av ärendet

Kommunstyrelsen fick 2007 av kommunfullmäktige i uppdrag att gemensamt med andra aktuella aktörer genomföra en förundersökning för att klarlägga möjligheterna att ytterligare reglera Ätrans vattenflöde (KF 2007-08-30 § 136 p 2, Dnr 2006-0376).

Uppdraget har sin grund i en motion som framhåller att en lugnare reglering av Ätrans vattenflöde skulle kunna motverka översvämningsproblem och samtidigt gynna djur- och växtliv.

Ekonomi

Sedan 2014 finns 200 000 kronor avsatta för en förundersökning.

Övervägande

Sedan kommunstyrelsen fick uppdraget att genomföra en förundersökning kring möjligheterna att ytterligare reglera Ätrans vattenflöde har en ny vattenförvaltning vuxit fram som har sin grund i EU:s vattendirektiv. Målet är att alla vattendrag, sjöar och kustvatten ska uppnå god status. Miljökvalitetsmålet god status omfattar en bedömning av såväl biologiska och kemiska kvalitetsfaktorer, som en bedömning av vattendragets morfologi (om vattnet är reglerat, rätat eller på annat sätt fysiskt påverkade av människan). Genom en övergripande kartläggning av statusen i alla Sveriges vattenförekomster har kunskap om värden och miljöproblem byggts upp. Med detta som grund har åtgärdsprogram tagits fram och under 2009-2015 har en rad åtgärder genomförts nationellt, regionalt och lokalt. Detta vattenförvaltningsarbete har Falkenbergs kommun varit mycket aktiv i. Med de nya kunskaperna som grund har kommunen utvecklat sitt arbete kring

vatten och löpande gjort prioriteringar av vilka åtgärder som är mest angelägna och kostnadseffektiva. I dessa diskussioner har möjliga förändringar av Ätrons vattenreglering ingått, tillsammans med åtgärder kring övergödning, försurning och miljögifter som också har hög prioritet i arbetet med att uppnå god status i våra vatten.

Vattenregleringar och fysiska förändringar av vattendrags naturliga förlopp har bidragit till vår industriella utveckling och effektiviseringen av jordbruket, men det har också inneburit negativ påverkan på sjöars och vattendrags ekosystem och då främst på vandrande fisk. Vattenreglering är därmed en komplex fråga med många olika intressenter. Ätrons vattensystem har många kraftverk och dammar och många vattendragssträckor och sjöar i systemet är därmed fysiskt förändrade och uppnår idag inte god ekologisk status, delvis på grund av förekomst av vandringshinder för fisk. De vattenregleringar som finns idag är reglerade genom vattendomar som kommunen har liten möjlighet att påverka och tillsynen över vattenverksamheter utförs av länsstyrelsen. Kommunen för dock en kontinuerlig dialog med vattenintressenter inom Ätrons avrinningsområde bland annat inom ramen för Ätrons vattenråds arbete. En statlig utredning kring reglerna om vattenverksamhet pågår som kan komma att påverka regelverket kring vattenkraften, vilket gjort att många aktörer i nuläget är avvaktande gällande nya åtgärder och vill invänta beslut i frågan. Kommunen har även en aktiv dialog med forskarvärlden och andra myndigheter kring prioritering av naturvårdsåtgärder inom Ätrons avrinningsområde utifrån genomförbarhet, kostnad och nytta.

Det finns delområden inom Ätrons avrinningsområde där kommunen har haft en större rådighet och beslutat att vidta åtgärder. Genom återskapandet av Hertingforsen har Falkenbergs kommun väsentligt förbättrat passagemöjligheterna mellan reproduktions- och tillväxtområden för samtliga fiskarter i Ätran. Falkenbergs kommun har även beslutat att gå in som huvudman för projektet att skapa fria vandringsvägar förbi Okome kvarn i Stockån, ett biflöde till Högvadsån.

Nationellt pågår en dialog om vattenkraft och miljö. Hur ska Sverige göra avvägningen mellan energimål (hälften av vår energiförbrukning ska vara förnybar år 2020) och miljömål för vatten och vattenförvaltning (god ekologisk status, levande sjöar och vattendrag och ett rikt växt och djurliv)? En strategi för åtgärder inom vattenkraften har tagits fram av Havs- och vattenmyndigheten och Energimyndigheten (HaV rapport 2014:14), som omfattar både åtgärder för ökad elproduktion och åtgärder för att minska vattenkraftens miljöpåverkan. Målet är att göra en avvägning mellan olika intressen och prioritera åtgärder till områden där de gör mest nytta. Länsstyrelsen har fått i uppdrag av vattenmyndigheten att utifrån strategin ta fram en åtgärdsplan för Ätran. Syftet är att formulera bra miljö kvalitetsnormer för de delar av Ätran som klassats som kraftigt modifierade, samt att prioritera bland möjliga åtgärder utifrån kostnad och nytta. Man kommer att granska kraftverken inom de aktuella vattenförekomsterna och titta både på möjlighet till fria passager för vattenorganismer och på ändrad flödesreglering. Förvaltningen bedömer att syftet med den åtgärdsplan som länsstyrelsen kommer att ta fram till stor del sammanfaller med det resultat som efterfrågats i motionen.